ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 120. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 30-го ЧЕРВНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 30, 1976 No. 120. VOL. LXXXIII

У 35-ту РІЧНИЦЮ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

35 років тому, Актом 30-го червня 1941 року у Львові проголошено відновлення української державности. Національні Збори встановили головою Державного Правління Ярослава Стецька.

„Волею українського народу Організація Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери проголошує відновлення Української Держави"... — голосив усім державний Акт. І український народ виявляв свою волю по всіх містах і селах України, спершу великими маніфестаціями і масовими здвигами та організуванням державного життя, а далі — збройною боротьбою.

Акт 30-го червня був проголошений у часі, коли Друга світова війна набрала найбільших розмірів і два вороги України — гітлерівська Німеччина і большевицька Москва зударилися на українській землі з наміром загарбати Україну для себе, а український народ поневолити.

І тоді — у найважчій ситуації, між німецьким молотом і московським ковадлом — український народ сказав своє слово — слово господаря української землі, і підняв прапор своєї державної самостійности.

І підняв свій меч — за свою свободу, за своє одвічне право бути господарем на своїй власній землі, за свою від нікого незалежну державу проти обох наїзників, проти обох загарбників, окупантів і поневолювачів.

Акт 30-го червня 1941 року відкрив найновішу сторінку історії наших визвольних змагань за ту саму велику мету: за самостійну соборну українську державу. Таку саму мету мав Акт 22-го січня 1918 року. Акт 1-го листопада 1918 року, таку мету мав Акт 22-го січня 1919 року, таку ж мету мав Акт 15-го березня 1939 року.

Акт 30-го червня був черговим історичним самостійним незалежним актом, був власнопідметним виявом волі українського народу самому творити своє життя на своїй власній землі і боротися за свою власну державу. Актом 30-го червня викуто ще одне кільце в безперервному ланцюзі визвольної боротьби українського народу.

Український народ масовими маніфестаціями-здвигами виразно й рішуче ствердив свою волю до самостійного життя. Власними силами і власним трудом широко розгорнув державне будівництво, з радістю, запалом і ентузіязмом взявся за роботу на всіх ділянках суспільного і державного життя. Увесь народ став до будови своєї держави.

І хоч німці зліквідували Українське Державне Правління і застосували супроти українського народу політику терору й винищування, розстрілюючи і засилаючи в тюрми і кацети цвіт борців народу, — Акту 30-го червня ворог знищити не зміг. В обороні своєї, потоптаної окупантами, волі став український народ. На насильство відповів боротьбою, створюючи Українську Повстанську Армію, що під керівництвом Головного Командира сл. п. ген. Романа Шухетича — Тараса Чупринки — залізом, вогнем і кров'ю перетворювала в дійсність ідею 30-го червня, вписуючи золоті сторінки в історію визвольної баратьби України.

Доба української історії, розпочата 30-им червня 1941 року, триває. Боротьба йде далі — в різних формах, різними способами і засобами і на різних відтинках многогранного життя. До боротьби стає третє українське покоління, піднявши високо вгору прапори і ідеї 1918 і 1941 рр. — і хоч „Їм північні вітри гудуть, і сніги замітають путь, а вони ідуть безупину!"... „Покотилася лявіна, і де в світі тая сила, щоб в бігу її спинила!" (Іван Франко).

І ця боротьба йтиме так довго, аж український народ стане господарем і володарем своєї землі і своєї долі, здійснюючи заповіт Шевченка — „в своїй хаті — своя правда і сила і воля!"

Відмічуючи 35-річчя Акту 30-го червня 1941 року, схиляємо голови і віддаємо нашу глибоку пошану тим всім, що впали в боротьбі за українську державу, що впали на різних полях за те, щоб жив і був свобідний український народ. Одночасно маніфестуємо нашу єдність з українським народом на рідній землі, нашу повсякчасну готовість допомагати йому в боротьбі і нашу рішеність разом з народом йти і дійти до нашої великої мети.

На цьому шляху боротьби впали й падуть воїни. Бо „шлях звільнення кожної нації густо кропиться кров'ю. Нашою — так само. Кров'ю чужою і своєю. Ворожою і рідною. Кров закінчує глибокі процеси національних емоцій, усвідомлень, організаційної праці, ідеологічної творчости, всього того, що нація і іраціонально використовує для ствердження свого права на державне життя" — писав Симон Петлюра. Прапори боротьби бере в свої руки молоде покоління. Вирощені на крові і жертві своїх батьків, на боротьбі ОУН-УПА, вони відважно й сміло продовжують почате й незавершене їхніми попередниками діло: та сама ідея, ті самі прапори, та сама ціль — незалежна українська держава.

„Народ мій є, народ мій завжди буде, ніхто не перекреслить мій народ!" — кличе Василь Симоненко. — „Будемо битись!" — взиває Валентин Мороз.

На місце впавших стають нові борці. Їхніми трудами, жертвами, посвятою, завзяттям живе і кріпшає українська нація. Кріпшає для завтрішньої перемоги, яка напевно прийде! „Прийде той час. Істотою цілою ми чуєм хід його..."

„Та прийде час і ти огнистим видом
Засядеш у народів вольних колі,
Труснеш Кавказ, впережешся Бескидом,
Покотиш Чорним Морем гомін волі,
І глянеш як хазяїн домовитий
По своїй хаті і по своїм полі!"

— пророкував Іван Франко. І так буде!

Акт 30-го червня 1941 року стоятиме полум'яним дороговказом на дальшому шляху походу української нації до її мети!

Вічна слава впавшим Героям української визвольної боротьби!...

Хай живе, бореться і перемагає український народ!
Хай живе Українська Самостійна Соборна Держава!

В Році Івана Франка і Симона Петлюри
30-го червня 1976 року

ПРЕЗИДІЯ
СВІТОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

МЕЙОР БІМ БУДЕ ГОЛОВНИМ ПРОМОВЦЕМ НА ВІДЗНАЧЕННІ „ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ" БІЛЯ СТАТУЇ СВОБОДИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н. И. (в.д.) — Посадник Ню Йорку Абрагам Бім буде головним промовцем на відзначення „Тижня Поневолених Народів", що відбудеться в неділю, 11-го липня 1976 р., в год. 1-ій по полудні біля Статуї Свободи в Ню Йорку.

Цьогорічне свято влаштовує Американський Комітет 200-річчя за Незалежність Поневолених Народів, з Крайовим Комітетом Поневолених Народів та Американською Федерацією Праці Індустріяльних Організацій (АФП-КІО), що є двома головними та рішальними силами цьогорічного відзначення.

З промовами виступлять також сенатор Джеймс Боклі, губернатор Ню Джерзі Брендан Бирн, заступник губернатора Ню Йорку Меріен Крупсак, посадник Чікаго Річард Дейлі, конгресмени Джеймс Деланей й Маріо Біяджі і д-р Ку Ченгканг, почесний голова ВАКЛ та визначний китайський державний муж, що прибуває на це свято з Тайвану.

Проф. Лев Е. Добрянський, президент УККА та голова Крайового Комітету Поневолених Народів, виголосить вступне слово.

Піддержка Американських Професійних Спілок

Від часу, коли Конгрес ЗСА 17-го липня 1959 р. схвалив резолюцію про „Тиждень Поневолених Народів", це перший раз, що така могутня організація, як АФП-КІО бере активну участь в тих відзначеннях. Співпраця американських робітничих юній — це результат довгих переговорів, які вів проф. Л. Добрянський з провідниками АФП-КІО у Вашінгтоні.

Перші організаційні збори відбулися 22-го травня 1976 р. в Ню Йорку, в яких взяли участь Майкл Манн, районовий директор, та Хозе Льопез, організатор, оба з АФП-КІО; проф. Л. Добрянський, Лі Едвардс, секретар Американської Ради для Світового Миру" та д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника". П. Едвардс є загальним координатором відзначення, а д-р Душника назначено зв'язковим між нюйоркськими та вашінгтонськими організаціями, які влаштовують відзначення.

Другі збори відбулися 11-го червня 1976 р., на яких, крім п-ів Манна, Льопеза, Едвардса та Душника, були присутні 10 юнійних провідників, які безплатно приготовляють ряд технічних влаштувань, як естраду на Острові Свободи, виготовлять спеціяльні транспаренти, завішуватимуть голосники та обслуговуватимуть телевізійні апарати. Крім того, АФП-КІО заангажує 6 автобусів для перевозу учасників св. Літургії з катедри св. Патрика до Нюйоркського порту.

Вкінці, 19-го червня 1976, відбулися загальні збори представників етнічних і американських організацій в Центральному Робітничому Бюрі АФП-КІО в Ню Йорку, на яких пп. Добрянський, Едвардс і Душник звітували про поступ приготування. На зборах були представники 24 етнічних та американських організацій, які брали участь в дискусії над програмою свята.

Спеціяльні молитви на святі відмовлять о. Патрик Пащак, ЧСВВ, від Української Католицької Церкви, о. Фльоріян Галдав, від Румунської Православної Церкви та Рабін Шор від жидівської конгрегації.

На зборах Українські Американські Організації м. Ню Йорку, що є Відділом УККА, заступав д-р Юрій Волинець.

До мистецьких виступів на святі зголосили свою участь представники румунів, хорватів, українців, мусульманів (узбеки й татари), поляків, німців, мадярів, литовців та китайців.

Тому, що головним промовцем на святі буде посадник Бім, вся програма буде показана на телебаченні. З огляду на це, що на другий день після свята почнеться Демократична Крайова Конвенція, на святі буде багато визначних американських політичних діячів, що прибудуть на конвенцію.

В БЕРЛІНІ РОЗПОЧАЛАСЬ КОНФЕРЕНЦІЯ ЕВРОПЕЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ, БРЕЖНЄВ ВІДБУВ РОЗМОВУ З ТІТОМ

Берлін. — Асошієйтед Пресс інформує, що у вівторок, 30-го червня ц. р., у Східньому Берліні розпочалась у „піднесеному настрої" конференція европейських комуністів, яку деякі европейські комуністичні лідери уважають „початком нової ери у відношенні комуністичних партій до московського центру" і яка мала б започаткувати „нову еру у світовому комуністичному русі". Ця „ера" мала б полягати на тому, що деякі комуністичні партії, головно західніх країн, одержать право формувати свою власну, незалежну від Москви, політику і „йти власним шляхом до комунізму", чого домагався і що проповідував від 1948 р. сьогоднішній президент Югославії Броз-Тіто, який не брав участи в минулих конференціях, опонуючи проти формули „пролетарського інтернаціоналізму" і совєтської домінації. Після переговорів між совєтською і югославською делегаціями та приватної авдієнції Константина Катушева у президента Тіта і підписання відповідної декларації, Тіто погодився особисто взяти участь у цій конференції і відбути зустріч не тільки з лідерами компартії, які в минулому піддержували його позицію, але також з генеральним секретарем ЦК КПСС Леонідом Брежнєвим. Така зустріч між Тітом і Брежнєвим відбулася напередодні відкриття конференції в головній квартирі східньо-німецьких комуністів і, як інформує східньо-німецька пресова агенція, ця зустріч мала наскрізь позитивний характер і відбулася у приятельській атмосфері. У вівторок вечером Тіто зустрінувся з лідерами інших комуністичних партій, між іншим, також з лідером італійських комуністів Енріком Берлінгвером, який на початку конференції мав деякі застереження, заявляючи, що участь італійських комуністів, які в останніх парляментарних виборах здобули значні успіхи, може пошкодити розвиткові політичних подій в Італії, яка стоїть тепер на передодні формування нового уряду.

СИМПОЗІЮМ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ У 200- І 100-РІЧЧЯ

Вашінгтон. (М. Ч.) — Науковий симпозіюм, що його влаштували: Наукове Т-во ім. Шевченка, Українська Вільна Академія Наук і Гарвардський Студійний Центр, при співпатронаті Відділу Канонічного Права Католицького Університету Америки, відбувся тут у п'ятницю 25-го червня ц. р. у Вашінгтоні, в приміщенні цього ж університету (Колдвелл Голл). Симпозіюм тривав цілий день і на ньому виголошено дев'ять доповідей з різних ділянок, які ілюстрували культурний вклад української громади у американське життя за 200 років незалежности ЗСА і 100 років українського поселення у цій країні. Основну організаційну працю у Влаштуванні цієї наукової конференції виконав окремий Комітет НТШ, під головуванням о. д-ра М. Войнара. Комітет працював три-чверті року, розвинувши співпрацю з УВАН і Гарвардським Центром. До названого Комітету для відмічення 200 років Америки і 100 років українського поселення в ЗСА окрім о. Войнара, як голови, входили: д-р І. Головінський, д-р П. Гой, д-р В. Трембіцький і д-р М. Вацик. Відповідний Комітет УВАН спершу очолював д-р Фізер, а по його резиґнації, д-р Ю. Федишин.

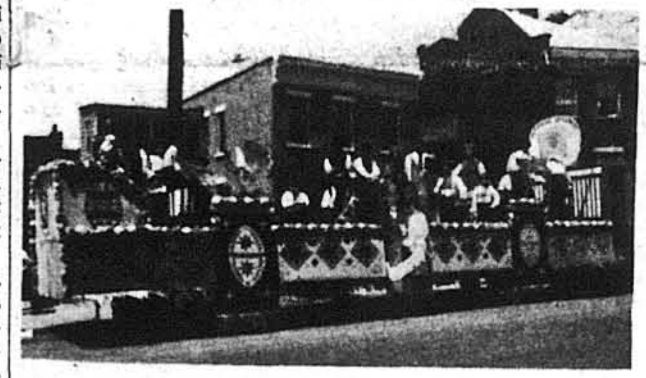
Науковий симпозіюм НТШ, УВАН і Гарвардського Центру був складовою частиною великих святкувань 200-річчя і 100річчя, що його зорганізував Український Крайовий Комітет з рамени УККА в тижні від 20-го до 27-го червня ц. р., про що широко звітувала „Свобода".

Саму наукову конференцію в просторій залі Католицького університету відкрив точно о год. 11 і 15 хвилин о. д-р М. Войнар, голова згаданого Комітету НТШ, відчитавши привіти від президента Форда і Блаженнішого Патріярха Иосифа та коротким словом представивши вклад українців в суспільне і культурне життя Америки. Перше — говорив о. д-р Войнар, — прибули з України селяни і робітники, які багато вклали в американське господарство, зокрема своєю працею в сільському господарстві, промислі і транспорті. Вони принесли зі собою віру, звичаї і мораль.

Згодом нові пришельці, разом з попередніми, осягнули успіхи через науку і ознайомлення з обставинами та численно заповнили американське професійне життя сотками лікарів, інжене-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Українці Трой відзначили 200-ліття ЗСА

Український парадний віз під час походу в „Параді Дня Прапора" в Трой.

Трой, Н. И. — (І.Д.) — Українсько - Американський Комітет для відзначення 200 ліття ЗСА і 100-ліття українського поселення в Америці, створений заходом Відділу УККА, при співпраці обох наших парафій, підготовив участь українців у „Параді Дня Прапора", що відбулося тут 13-го червня. Голова Ювілейного Комітету мґр А. Дурбак, заступник інж. В. Базар, секретар мґр. Т. Дурбак, члени: Р. Гарасимяк, голова Відділу УККА, інж. М. Герець, В. Колодій і Я. Склярик. Почесний член о. І. Куліш, парох Святомиколаївської парафії УПЦ. Комітет подбав про гарний український парадний віз („флovт"), що був прикрашений орнаментами наших вишивок і писанок. По обох боках були символічні картини „Дядька Сема" (Вілсона, мешканця Трой) разом з постатями вояка, науковця, робітника й фармера, що символізували український вклад у розбудову ЗСА. На переді воза виднів напис „100-літ українського поселення". На переді української групи дівчата несли напис: „Українські американці", йшов маршал Василь Колодій у козацькому одязі, відомий як „український хресний батько". За ним ішли українські ветерани українських і американських армій з прапорами, дальше йшли члени Відділу Союзу

(Закінчення на стор. 3-ій)

Відбулися єрейські похорони св. п. о. Йосифа Скульського

Норфолк, Конн. (Л. В.) — Тут, у шпиталі, по довгій недузі, помер у ранніх годинах у п'ятницю, 25-го червня, св. п. о. монс. Йосиф Скульський, капелян Української й Бразилійської та Австрійської армій, добрий душпастир багатьох українських католиків протягом його майже п'ятидесятирічного священства, парох в останньому часі української католицької церкви Царя - Хреста в Бостоні, осиротивши сина інж. Андроніка з родиною, ближчу й дальшу рідню та велику українську громаду, для якої жертвенно й віддано працював, завжди повний невичерпного оптимізму, погідности й доброї волі для всіх.

св. п. о. Йосиф Скульський

Архиєрейський Парастас і Панахиду відслужив Владика Йосиф Шмондюк, Єпископ Стімфордський, в неділю в катедральному храмі св. Володимира в Стемфорді, Конн., при відкритій домовині Покійного. Асистували

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЦЕНТРАЛЯ КУК КООРДИНУЄ АКЦІЮ ОБОРОНИ ВІРИ І ХРИСТОВОЇ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ

Вінніпеґ (КУК) – У справі координації на терені Канади акції „Оборони Віри і Христової Церкви в Україні" відбуто у Вінніпеґу 22 червня 1976 засідання Екзекутиви Президії КУК при співучасті Владик Митрополита Максима Германюка від Української Католицької Церкви, Митрополита Андрея в асисті о. ред. Т. Міненка від Української Греко - Православної Церкви і проп. І. Р. Ковалевича від Українського Євангельського Обєднання. На цьому засіданні прийнято домовлення, що координацію акції оборони переводить Екзекутива Централі КУК при співучасті представників українських Церков, по двох репрезентантів від УКЦ, УГПЦ і УЄО.

В рамках цієї акції передбачається підготову спеціяльного меморіялу, який в серпні делеґація Централі КУК вручить прем'єр-міністрові П. Е. Трудо з домаганням, щоб уряд Канади, як сиґнатор міжнародних конвенцій про пошанування прав людини, іменем українців Канади виступив на форумі Об'єднаних Націй в обороні свободи віри і правного визнання Українських Церков: Православної, Католицької і Євангельських згрупувань в Україні під совєтським режимом.

Рівночасно рішено звернутись до Провінційних Рад, Відділів і Представництв КУК в Канаді із закликом перевести у співпраці з українськими Церквами по всіх українських центрах Канади, а зокрема в столицях українських церковних епархій, публічні зібрання в обороні віри і Христової Церкви в Україні, по можливості в неділю, 26 вересня 1976 р.

В неділю 3-го жовтня 1976 р. передбачено відбути в столиці українських митрополій Вінніпеґу Всеканадську Маніфестацію з відправою спільного Молебня при участі Ієрархів і Проводів українських Церков та запрошених представників не-українських Церков. До участі в цій маніфестації рішено запросити прем'єр-міністра Канади і використати всі засоби масової інформації для переведення якнайширшого освідомлення про значення цієї дуже важливої справи.

Владика Лостен інтервеніював у справі приїзду Патріярха Йосифа до Філядельфії

Філядельфія. — Український Евхаристійний Комітет Філядельфійської Митрополії повідомляє:

У зв'язку з труднощами щодо приїзду Блаженнішого Кир Иосифа до Філядельфії, щоб взяти участь у 41-му Міжнародному Евхаристійному Конґресі, голова Українського Евхаристійного Комітету Преосв. Кир Василь Лостен інтервеніював у суботу 26-го червня 1976 р. в годині 6-ій вечора в Апостольській Делеґатурі у Вашінґтоні, прохаючи Апостольського Делеґата Впреосв. Архиєпископа Жана Жадо перевірити у Ватикані справу перешкод щодо приїзду Блаженнішого Кир Иосифа до Філядельфії та прохати відповідні урядові чинники цю справу полагодити, бо українці католики сподіваються і очікують участи Блаженнішого Кир Иосифа у Міжнародному Евхаристійному Конґресі . . .

КУК продовжуватиме свій „Студентський Проєкт"

Вінніпеґ (КУК). — Українські студенти, під спонзоруванням Централі КУК, цього літа знову звернуться на адреси українців в різних містах Канади із запитниками в таких справах, як: політика багатокультурности, збереження і розвиток української мови й культури, участь в українських організаціях і клюбах, і т. п. Ціллю того студентського проєкту КУК є утримувати безперервний зв'язок з українською громадою, а зокрема з тими українцями молодшої ґенерації, які дотепер з різних причин не включились в життя української громади в Канаді.

Минулого року, при допомозі дотації від Державного секретаря в Оттаві з фонду Літніх студентських програм, Централя КУК затруднила для цього проєкту 4-ох студентів, а цього року над тим проєктом працює 2 студентки: Ірина Ревуцька з Ванкуверу і Люба Білаш з Вінніпеґу. Ці студентки розвинуть широкі контакти дорогою листування з українцями всіх осередків сходу і заходу Канади.

АНТОНІО РОМАЛЬГО ЕАНЕС ОБРАНИЙ НА ПРЕЗИДЕНТА ПОРТУГАЛІЇ

Лісбона, Португалія. — У президентських виборах, які відбувалися тут в кінці минулого тижня, переміг великою більшістю голосів і тим самим був обраний на президента Португалії Антоніо Ромальго Еанес 41-річний військовик, шеф генерального штабу армії ,великий прихильник правопорядку, безпеки і політичної свободи. Другим кандидатом, який після Еанеса здобув найбільше голосів, був майор Отельо Сараїва де Карвальго, кандидатуру якого висунули ліві угрупування. Комуністичний кандидат Октавіо Пато одержав тільки 7.58 відсотків голосів, що було великим ударом по престижі не тільки самого кандидата, але в першу чергу Комуністичної партії, яка в квітні у парляментарних виборах здобула була 14.42 відсотки голосів. Теперішній прем'єр-міністер Хозе Пінгеіро де Азевадо, який тиждень перед датою виборів захворів на серцевий удар, одержав із симпатії до його особи 14.36 відсотків голосів. Тому, що ген. Еанес одержав майже 70 відсотків усіх голосів, він не потребуватиме ставати до поновного голосування проти Карвальго і буде вже 5-го липня заприсяжений на президента Португалії на окремій святочній церемонії. На пресовій конференції, яка відбулася безпосередньо після оголошеного висліду голосування, ґін. Ромальго Еанес заявив, що він звернеться до лідера Соціялістичної партії Маріо Сореза, щоб він зайнявся зформуванням нового кабінету і щоб перейняв на себе обов'язки прем'єр-міністра.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Насильство і терор

Повідомлення в газеті „Ню Йорк Таймс" про неспокої в Грузії і про превентивні заходи, що їх задумує стосувати Москва для придушення грузинського націоналізму, „ідеологічного відхилення, перекупства, буржуазного думання, релігійних пересудів" тощо, свідчить про те, що Кремль тратить нерви та що боротьба поневолених Московою народів починає набирати загрозливих для імперії розмірів. Повідомлення, що Центральний Комітет Компартії СССР вже не вірить у спроможність місцевих вислужників і що сам перебрав ініціятиву для придушення руху спротиву в Грузії, свідчать також про дальший розклад совєтської системи у тій кавказькій республіці, яка ніколи не переставала чинно боротися за свою свободу і самостійність від часу, коли її волю і землю потоптали чобітьми російські імперіялісти. Це також свідчить про існування терору і безправства, що ними послуговується КҐБ у відношенні до місцевих патріотів, який тільки за підозріння приналежности до націоналістичної організації, без жадного доказу і документів, домагається засуду грузинських борців на довготермінові реченці в'язниці і висилки в концтабори поза Грузію. Нужденна заробітна платня, важкі економічні умовини, брак харчів і дороженча змушують місцеве населення вдаватися до незаконних засобів, щоб тільки знайти можливості прожитку, але влада, замість піднести життєвий стандарт населення і поправляти економічне становище „республік", переводить масові арешти серед населення, якому закидає „спекуляцію, розкрадання державного майна, перекупство" і подібне. При тому жертвами арештів і переслідувань стають в більшості люди, що займають незначні місця у партійній і господарській машині, а ставленики Москви, які таки справді здійснювали протизаконні проступки, далі залишаються на своїх становищах, або їх тільки пересувають на інші місця, замітаючи тим самим слід по їхніх беззаконнях.

Кожний громадянин СССР знає, що під „перевихованням трудящих" і „поборюванням буржуазної ідеології" в Грузії Москва розуміє. Прийде новий терор російських окупантів і їхніх спомагачів, жертвами якого будуть найбільш свідомі патріоти своєї батьківщини і всі ті, які висловлювали своє застереження супроти російської присутности чи виступали в обороні людських і національних прав. Але саме існування такого стану у Грузії і боротьба грузинського народу, як також інших поневолених в СССР народів, свідчить про безглуздість совєтських намагань створити „нову історичну спільність людей", так званий „радянський народ", як також стає безглуздою сама система і дальше існування російської імперії, що держиться на поверхні життя при допомозі насильства і терору.

Спомагачі народовбивства

На превеликий жаль, таких спомагачів комуно - московського народовбивства у відношенні до поневолених не-російських народів не бракує і у вільній Америці, яка в цьому році відзначає 200-річчя свого зриву проти тиранів. Совєтській політиці народовбивства сприяє Державний департамент інструкціями Сонненфельдта для американських дипломатів Східньої Европи, щоб вони сприяли „більш природним і органічним зв'язкам" тих країн з народовбивцями з Кремля, такій народовбивчій політиці Кремля посередньо допомагають ласі на заробітки американські продуценти різних промислових виробів, включно з такими, що мають стратегічне значення. Спомагачами кремлівських народовбивців є на свій лад і такі посередники формально культурного обміну, а фактично культурного обману, як концертове бюро Гюрока, яке — як відомо з реклямових повідомлень — влаштовує тепер в Центрі Лінкольна „Російський Фестиваль", прем'єра якого відбулася в понеділок, 28-го червня, та який триватиме до половини липня.

Фестиваль цей є точним віддзеркаленням совєтської народовбивчої політики „злиття націй". Його режисером є Ігор Мойсеєв і в ньому виступають: хор і танцюристи Пятницького, Українські Танцюристи Вірського, Грузинські Танцюристи і навіть „совєтські" ескімоси. Очевидно, що виступи цього „російського фестивалю" мають найкращу оцінку американських рецензентів.

Можна вірити словним запевненням представників Бюра Гюрока, що, називаючи імпрезу „Російським Фестивалем", вони не думали ображувати чи понижувати українців чи грузинів. Але вони це вчинили, і вчинили далеко більше, бо ради заробітку у вільній Америці служать народовбивчим цілям Кремля.

В Анґолі засудили одного американця і 3 британців на кару смерти

Люанда, Анґоля. — В понеділок, 29-го червня ц.р., закінчився тут суд над 13-ма чужинцями, які брали участь у громадянській війні в Анґолі по боці антикомуністичного руху за повне визволення Анґолі і були опісля перехоплені комуністичними партизанами. Так званий „Народний революційний трибунал" засудив американця Данієля Гергарта і трьох британців на кару смерти через розстріл і 9-ох інших підсудних на довготермінові реченці в'язниці. Державний департамент ЗСА засудив поступування суду, бо, як говориться у протестній ноті ЗСА, підсудні не були свідомі свого акту. Також британський прем'єр - міністер Джеймс Каллаґан заявив, що він вислав протестну ноту і рівночасно прохання до президента Анґолі Аґостінго Нето, щоб він силою свого права помилував трьох засуджених на смерть британців. Також багато інших держав невдоволені процесом в Люанді і заявили, що прохатимуть анґольський уряд помилувати 4-ох засуджених добровольців. Серед невдоволених є також декілька азійських і африканських держав, представники яких заявляють, що засудом на смерть 4-ох чужинців Анґоля стягне на себе відплатні економічні акції великих західніх надпотуг та індустріяльних країн.

Владика Мстислав, Митрополит

ДОПОМОЖИ НАМ, БОЖЕ

(Слово-молитва у Вашінґтоні біля пам'ятника Т. Шевченкові 26-го червня 1976)

Боже Великий, що в Святій Тройці перебуваєш! Ти всесильний керуєш стежками життя кожної людини та визначуєш їй місце й обов'язки у людській збірноті. Випробовуєш Ти й кожний народ та обтяжуєш його посильними для нього завданнями у Твоєму світобудівництві. Ти, Всемилостивий, визволяєш людину із життєвих злиднів і неволі власних недосконалостей. Таким самим піклуванням Ти оточуєш все людство і кожний народ окремо. Твоє божественне Провидіння, як вічний смолоскип, показує людині й народам шлях до самоочищення й удосконалення. Ти, котрий на чоло Своїх заповітів поставив обов'язок любови людини до людини, цим самим виявив, якими повинні бути міжлюдські взаємини та взаємини народу з народом. Поблагослови ж і нас, що отут зібралися в ім'я Твоє, та допоможи нам вчутися в сучасну страсну добу всього людства й усвідомити, якими стежками повинні ми йти у дальше буття, щоб визволити сучасний світ із безодні смутку, сліз і розпачі!

Ми знаємо, що тяжкий життєвий шлях людини і народів веде часто через довгі роки Твого випробування і тільки у відому тільки Тобі пору Ти посилаєш Свого провідника - визволителя. Так було з народом Ізраїля, який Ти визволив із неволі, пославши йому Мойсея. Так Ти визволив із духовної неволі український народ, пославши йому князя Володимира, а пізніше, в добу тяжкої духової й національної скрути, Тараса Шевченка. Так Ти визволив від братовбивчої борні й кровопролиття народ цієї країни, пославши до нього Твого оборонця — Джорджа Вашінґтона, вклавши йому водночас у серце й розум скрижалю нового й праведного закону. Цю скрижалю, як дорогоцінний скарб, перебрали з його рук також Твої обранці й передавали його з покоління в покоління американської нації. І так довго, як довго той закон виконували з Твоїм іменем у серці й розумі та в поточній дії. Америка була пристановищем свободи й провідницею людства та визволяла світ від людоненависників. Цю славну в історії цієї країни добу започаткувала американська нація 200 років тому та, на превеликий жаль і біль, не довела її до сьогоднішнього дня.....

Важко вимовити, але навіть імени Твого не вільно згадувати і молитись до Тебе в такій добродійній у житті людини установі, як школа, що десятиліттями виховувала американські покоління у свободолюбії й пошані людини до людини. Цим блюзнірством знехтовано Твою начальну заповідь і, як наслідок, 200-ту річницю проголошення своєї державної незалежности американська нація зустрічає на зрушених фундаментах свого суспільного і державного ладу. З сумом приходиться ствердити, що трагічний процес зрушення тих фундаментів посилює себіугодництво і безвідповідальність тих елементів в американському суспільстві, єдиною метою яких є — запровадити в Америці такий соціяльний устрій і таке тоталітарне підпорядкування людини державі, як це має місце у людоненависницькій Москві, яка невпинно стримить до поневолення людини й заволодіння цілим світом.

Та на щастя й дякуючи Твоїй повсякчасній опіці, в цю славетну річницю проголошення американської державної незалежности, основна маса американської нації ще не стратила відчуття трагічної дійсности. Вона прагне оновлення й крокування в майбутнє з Твоїм іменем у серці й на устах, так само, як 200 років тому започаткували похід до слави і духовного провідництва у світі основоположники американської держави. Одначе чесні й нелукаві американські патріоти свідомі, що тільки Ти всесильний лікувати немічне і поповнювати недостаюче, а тому лине тепер із їхніх грудей до Тебе, Господи, палке благання: — допоможи нам, Великий і Всесильний, стати кращими, а через це й гідними Твоїх ласк, опіки й допомоги! Обдаруй нас провідниками з Твого допусту, що були б гідними наступниками батьків Американської Революції та основоположників її державности, бо ж тільки тоді привернеться давня слава Америки й відновиться її служіння Тобі і людині. Допоможи у цьому, Боже!

— + —

200-та річниця американської державної незалежности збіглася у часі з 100-літтям прибуття до цієї країни перших українських поселенців, що їх соціяльні злидні та релігійні й національні переслідування змусили шукати кращої долі у чужому світі. Цю кращу долю знайшли передусім тії, що їх приютили свободолюбні З'єднані Стейти Америки. Число їх постійно збільшувалося, а хвилі допливу нових вигнанців із рідного краю ставали все частішими, бо з року на рік, особливо у цьому, в ріках крови і сліз перебуваючому XX столітті, наростав утиск і знущання над українським народом на нашій, ще досі поневоленій Україні. Саме у цьому столітті, Москва вирвала з його гущі вже мільйони і на цьому не стала, а, навпаки, тепер з ще більшою нелюдською ненажерливістю поспішає знищити наш народ, як націю. Саме тому мільйони наших братів і сестер, що їх Боже Провидіння оселило в свободолюбній Америці, прийняли це оселення, як Твій, Боже, дар у найтяжчу годину їхнього життя. Згодом у їхніх серцях зросла любов до новопридбаної батьківщини і цю свою любов до неї вони підтвердили тяжкою працею у внутрішньому будівництві американської держави та жертвою свого життя й крови, обороняючи її найбільший скарб — свободу поза її межами.

На протязі минулих 100 років українська громада в Америці не тільки користала з дарованих Тобою цій країні волі та добробуту й достатків, але постійно збагачувала скарбницю її культурних надбань скарбами, якими Ти, Боже, обдарував українську націю. Українці

(Закінчення на стор. 3-ій)

В. Дідюк

У 35-річчя проголошення відновлення Української Державности

У цьому році проминає 35 років з того часу, коли Актом 30-го червня 1941 р. проголошено у Львові відновлення української державности. Головою Державного Правління став Ярослав Стецько. Акт 330-го червня проголошено в часі, коли Друга світова війна набрала найбільших розмірів, і два вороги України — гітлерівська Німеччина і большевицька Москва зударилися на українській землі з наміром загарбати Україну для себе, а український народ обернути в рабів.

І якраз тоді — у найважчій ситуації, між німецьким молотом і московським ковадлом — український народ сказав своє слово — слово господаря української землі, і підняв прапор своєї державної самостійности.

— „Волею українського народу Орґанізація Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери проголошує відновлення Української Держави" — голосив усім державний Акт, і український народ спонтанно прийняв його та виявляв свою волю по всіх містах і селах України спершу великими маніфестаціями і масовими здвигами та організуванням державного життя, а далі — збройною боротьбою, піднявши свій меч за свободу, за своє право бути господарем на своїй власній землі, за свою ні від кого незалежну державу. Підняв меч проти обох наїзників, проти обох загарбників, окупантів і поневолювачів. Акт 30-го червня відкрив найновішу сторінку історії наших визвольних змагань за ту саму велику мету: за самостійну соборну українську державу. Таку саму мету мав Акт 22-го січня 1918 р. Акт 1-го листопада 1918 р., Акт 22-го січня 1919 р. та Акт 15-го березня 1939 р.

Найважливішим історичним фактором є, що Акт 30-го червня був самостійним незалежним українським актом був власнопідметним виявом волі українського народу самому творити своє життя на власній землі і боротися за свою власну державу. Актом 330-го червня записано ще одну велику сторінку нашої історії боротьби українського народу за своє визволення.

Український народ масовими маніфестаціями-здвигами виразно і рішуче ствердив свою волю в чині ОУН під проводом Степана Бандери та нечувано однозгідним плебісцитом ствердив свою волю до самостійного життя, та власними силами і власним трудом широко розгорнув державне будівництво. Запал і радість присвічували ентузіязмові праці на всіх ділянках суспільного і державного життя, до якого став увесь народ.

Це вже не мало суттєвого значення, що німці зліквідували Українське Державне Правління і, що застосували супроти українського народу політику терору й винищування. Акту 30-го червня ворог знищити не зміг, бо народ проголосив нації і світові — за що він бореться в обороні своєї, потоптаної окупантам, волі.

На насильство відповів боротьбою, створюючи Українську Повстанську Армію, що залізом, вогнем і кров'ю перетворювала в дійсність ідею 30-го червня. Ніхто інший, тільки УПА під командуванням ген. Романа Шухевича-Чупринки, заст. міністра Українського Державного Правління, пізніше Голови Проводу ОУН і голови Генерального Секретаріяту УГВР, при політично-унапрямлюючій і організуючій ролі ОН, була цією мілітарно-політичною і революційно-національною силою, яка на опанованих нею теренах України і потенційно в усій Україні творила політичну дійсність нації. Відмічуючи 35-річчя Акту 30-го червня 1941 р., пам'ятаймо, що доба нової української історії, розпочата ним, триває. Проходить вона у різних формах, різними способами і засобами і на різних відтинках многогранного життя. Ми впевнені, що ця боротьба йтиме так довго, аж український народ стане господарем і володарем своєї землі і своєї долі, здійснюючи заповіт Шевченка — „В своїй хаті — своя правда і сила і воля".

Тому у цю велику річницю схилім наші голови і віддаймо нашу глибоку пошану всім тим, що впали в боротьбі за те, щоб жив і був свобідним український народ. Одночасно маніфестуймо нашу єдність з українським поневоленим, проте, нескореним народом на рідній землі, нашу повсякчасну готовість допомогати йому в боротьбі та разом із ним прямувати до великої мети.

На цьому шляху падали й падають воїни. Бо „шлях звільнення кожної нації густо кропиться кров'ю. Нашої — так само. Кров'ю чужою і своєю. Ворожою і рідною. Кров закінчує глибокі процеси національних емоцій, усвідомлень, організаційної праці, ідеологічної творчости, всього того, що нація і свідомо і іраціонально використовує для ствердження свого права на державне життя", казав Симон Петлюра.

На місце впавших стають нові борці. Їхніми трудами, жертвами, посвятою, завзяттям живе і кріпшає українська нація. Кріпшає для завтрішньої перемоги, яка напевно прийде.

Україна ніколи не погодиться зі станом поневолення! Акт 30-го червня 1941 р. стоятиме полум'яним дороговказом на дальшому шляху походу українського народу до її мети!

СПІВЦІ СТРІЛЕЦЬКОЇ СЛАВИ

(Світлій пам'яті Романа Купчинського)

Відійшов у кращий світ останній з трьох співців - бардів Українських Січових Стрільців — Роман Купчинський. Усі три спочили вічним сном не на рідній землі, а на американській. Перший з них, Михайло Гайворонський, помер 1949 року в Ню Йорку, другий, Лев Лепкий, в 1972 році у Трентоні, а тепер, 10 червня, — останній із цієї трійки, Роман Купчинський.

Усі три були відомими творцями текстів і мелодій стрілецьких пісень, в яких оспівували геройські діла і невдачі, долю й недолю, а також романтичні картини з вояцького життя відродженого українського війська — УСС-ів.

Їхні пісні відомі й співані усюди, де тільки вільно лунає українська пісня. Їхні пісні стали вже народними українськими піснями, а автори призабулися, — так як з кожною народною піснею, що з роками забувається і автора слів і автора мелодій. Часто на програмках співаних виступів не подають автора пісні, і йде вона в люди, скриваючись під заголовком — „народна пісня".

Щоби пригадати сучасникам і майбутнім автора стрілецьких пісень, що їх створив Роман Купчинський, подаю заголовки більше відомих пісень: „Ой та зажурились Стрільці Січові, як Збруч–річку проходили" –пісня постала літом 1919 р. в місті Кам'янець Подільський по переході Збруча Галицькою Армією. „Засумуй, трембіто, та по всьому світу, що зів'яло Галичанам сорок тисяч цвіту" — постала в 1920 році по розгромі нашої Армії. „Зажурились Галичанки" — постала у 1918 році з виїздом УСС-ів на Придніпрянщину. „Як йшли Стрільці з України" — постала в 1919 році в Чернівцях, куди прибули УСС-и з Придніпрянщини. „За рідний край" — хорова пісня, слова Р. Купчинського, муз. М. Гайворонського. „Заквітчали дівчатонька" – похоронна пісня на смерть підхорунжого Мальованого, вбитого на Лисоні 1916 року. „Ой там при долині" — пісня на смерть УСС-а Луцика у 1915 році. „Готуй мені зброю" — пісня з 1917 року в часі вимаршу на фронт під Бережанами. „Накрила нічка" — пісня на вічну пам'ять поручника Осипа Яримовича, що упав в бою під Бережанами 1917-го року.

З-поміж численних пісень, що їх створив Р. Купчинський, є менше і більше знані — це: „Ой, чого ж ти зажурився", „Ой, там при долині", „Човен хитається", „Гей, там у Вільхівці", „Не сміє бути в нас страху", „Вдаряй мечем" та багато інших. Р. Купчинський є також автором пісні „Боже Великий", яка стала релігійно - національним гимном, а також тексту „Ода до пісні" (Пісне! Велика, рідна пісне), до якої музику для хору склав В. Безкоровайний. Усі ці пісні — це нерукотворний пам'ятник Романові Купчинському.

О. З.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРОХАННЯ ДО НАУКОВЦІВ

Ми, учні сьомої кляси школи українознавства в Кергонксоні, Н. Й., хочемо просити українських науковців, особливо тих, які вчать в американських школах, щоб вони допомогли поправити помилки і фальшиві інформації про Україну, які ми бачимо в енциклопедіях та інших книжках. Вони мусіли б писати до тих видавництв і не переставати це робити, доки ці помилки не є поправлені в слідуючих виданнях.

Ми мусимо часто сперечатись з учнями і вчителями; вони або нічого не знають про Східню Европу, або кажуть нам, що ми росіяни. Нам не дуже вірять, бо в американських книжках написано найчастіше неправдиво або неясно. Наприклад, у „The World Book Encyclopaedia про Київ пишеться, як про першу столицю Росії і що він став столицею України аж в 1934 р. В книжці The Last Two Million Years (коротка історія Росії і України є цілком перемішана. Про князя Володимира написано, що він був великим князем, який охристив Росію, але, будучи християнином, мав 800 жінок Ця книжка є велика, з гарними кольоровими ілюстраціями, але назви України там нема, а те, що українське, є означене як російське.

Минулого року, коли була виставка скитського мистецтва в Ню Йорку, проф. Домбровський сам зробив демонстрацію в музеї і своїм знанням і відвагою примусив музей змінити неправдивий напис коло однієї пам'ятки.

Ми хочемо, щоб було більше науковців таких, як проф. Домбровський, і може в книжках та енциклопедіях будуть тоді правдиві факти про Україну.

Богдан Винник,
Дарія Лугків,
Роксоляна Савчук,
Вітя Цимбал,
Іван Качор,
Борис Вакум,
Христя Бедрій

ЧИ НЕМА УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ У ЗСА?

Саме тепер у Вашінґтоні мистецький музей Гіршгорна, з допомогою Балч Інституту з Філядельфії, влаштував виставку, яка представляє (чи має представляти) мистців - іміґрантів до ЗСА. Виставка починається побільшеними вирізками з „Ню Йорк Таймсу" з різних років, з інформаціями, як жиди втікали до ЗСА з Росії і, зокрема, з Києва, де нібито населення їх дуже громило, аж поки цар не прислав війська. Багато там згадок про різні жидівські іміґрації; на кожнім кроці підкреслено жидівське походження, даних мистців.

Є також там величава знімка Архіпенка з дружиною, — але без ближчих пояснень про нього. Є кілька його скульптур, під деякими є напис, що він американець (хоч твір з 1918 р., поки він приїхав сюди!), а під іншим підпис, що він роджений в Росії. Це саме відноситься до кількох картин Д. Бурлюка.

Отже, таким чином ні одного слова про мистців з України там нема, як немає згадки ні про першу, ні про другу хвилю іміґрантів з України.

Може б місцевий Відділ УККА та наші мистецькі групи ще постарались, щоб хоч згадка була про кількох наших мистців — в цей рік, коли такі маси американців і чужинців відвідують Вашінґтон?

Лариса М. Л. Онишкевич

Лоренсвілл, Н. Дж.

Михайло Сосновський

НАРИС ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ

Деякі питання етногенези української нації

II

Сьогодні треба вже вважати безспірним, що, не зважаючи на існування у Східній Европі Київської імперії Рюриковичів, історичний процес розвитку літописних "племен" розвивався, як зазначає М. Брайчевський, у трьох окремішніх групах, "навколо трьох епіцентрів", а коли йдеться про окремі групи, то "головним ядром у формуванні української народности був полянський лісостеп; російської — верхів'я Дніпра, Оки і Волги; білоруської — область дреговичів та полочан". Той же автор пише, що, "враховуючи відсутність суцільних міґрацій протягом IX-XIII ст. і загальну сталість населення... можна твердити, що в процесі етнічної агломерації традиція генетичної спадковости мала значення основного фактора, і що, отже, предками кожного з трьох сучасних східньослов'янських народів було передусім населення тих земель, які в пізніші часи утворили їх етнічні території".[3]

Іншими словами, коли ми говоримо про Київську Русь у вужчому розумінні і про міжплемінний союз полян (уличі, тиверці, дуліби, волиняни, білі хорвати), до яких відтак приєдналися значні частини деревлян і сіверян, то ми говоримо про дійсних предків виключно українського народу, які вперше появилися на історичній арені під назвою Антського союзу. Це і є суть ориґінальної тези М. Грушевського про те, що етнічне розмежування предків українського народу від їхніх сусідів на півночі наступило ще за докиївського періоду, безпосередньо після розселення слов'ян, хоч процес самої консолідації ще тривав відносно довгий час.[4]

З питанням етногенези Руси тісно в'яжеться ще одне питання, що стосується місця і ролі норманських завойовників, т. зв. варягів. *Повість временних літ* пов'язує утворення Київської держави з фактом захоплення Києва варязькими дружинами під проводом князя Олега в другій половині IX ст. Ця інформація *Повісти*, яку довший час приймали без глибшої критичної застанови історики і яка лягла в основу т. зв. норманської теорії постання Київської Руси і Київської держави Рюриковичів, не має стійкої наукової основи, а останнього часу навіть найбільші прихильники "норманізму" у Східній Европі мусіли перед обличчям фактів дуже ґрунтовно модифікувати цю теорію. Не йдеться тут, очевидно, про заперечення факту появи норманів у Києві і їх ролі у Київській державі, але ця їх роля мусить бути узгляднювана у загальному контексті формування Київської Руси, що, як ми бачили, значно випередило прибуття на середнє Подніпров'я норманських ватаг. Так, до речі, розумів цю ролю варягів у Київській Русі М. Грушевський, пишучи про "чимале, хоча б і служебне значення" варязьких дружин, які, "крім военного значення ... мусіли зробити прислугу київським князям ще у сфері, про котру найменше знаємо — внутрішньої управи. Чи київська династія вийшла з громадських князів, підпорядкованих колись волі громади, чи з яких узурпаторів, — в кождім разі в розвою її власти в середині самої землі мусіли важну ролю відограти ці чужі, не зв'язані з громадою норманські дружини, на котрі опиралися князі в IX і X ст.".[5]

Пряме пов'язання етногенези українського народу з слов'янськими племенами антів і Київською Руссю передрішує відповідну інтерпретацію історії українського народу, а в першій мірі того періоду в його історії, що стосується княжої доби, тобто, українського середньовіччя. Це в однаковій мірі стосується також й історії української політичної думки, яка таким чином мусить включати період Київської Руси і мусить для повноти образу узгляднювати все те, що ми можемо знати про часи, що передували Київській Русі на українській території, зокрема про добу, коли почав існувати і вперше вийшов на історичну арену Антський союз, на який склалися племена — безпосередні предки українського народу.

3. Брайчевський, *Походження Русі*, стор. 189.
4. Пор. також М. Чубатий, *Княжа-Русь-Україна*, стор. 23-38, 54-68.
5. Грушевський, *Історія України-Руси*, т. І, стор. 399-400.

(Продовження буде)

Українці Трой...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Українок Америки Трой і Вотервліту, Пластова Станиця Олбанської округи в Коговзі в одностроях і молодь. Багато жінок і дівчат мали український одяг з вишивками. На парадному возі була оркестра І. Ротка, танцювальна група під керівництвом Я. Склярика з Трой. Були теж і танцюристи з Вотервліту: М. Коцур і І. Демчар. На возі сиділи на високому підвищенні: „Міс Україна", краля Трой, Леся Бобеляк, вибрана на ювілейному бенкеті, та дві княжни: Тереса Матейчук і Діяна Наболотна. Біля них малі діти в українських одягах. Цей український віз, перший раз у Трой, викликав зацікавлення серед американської публіки та здобув третє місце й нагороду. В українській групі взяло участь понад 100 осіб, наші священики: парах УПЦ о. І. Куліш і адміністратор католицької парафії о. крил. В. Андрушків, парох Коговзу. Інші етнічні групи не виступали окремо, але йшли зі своїми парафіями чи різними товариствами. В американському щоденнику „Таймс Рекорд" була прихильна згадка про українську кольоритну групу та український парадний віз, що здобув третє місце. Наполеглива праця Ювілейного Комітету принесла успіх. Українські промисловці й купці та деякі громадяни зложили значну суму на покриття всіх видатків. Частину тієї суми призначено на влаштування великої культурної імпрези в цьому ювілейному році.

Відбулися єрейські похорони...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Владиці дев'ять священиків Стемфордської Діоцезії.

Похоронні відправи розпочалися о 9-ій годині ранку в понеділок, 28-го, з катедри Св. Володимира на католицький цвинтар Св. Духа в Гамптонбурзі, Н. Й., де і поховано св. п. о. монс. Скульського, недавно раніше спочилих Отців - Василіян, з усіма почестями, які прислуговують душпастиреві. В Парастасі, Службі Божій або у відправах над Могилою брали участь під керівництвом Владики Йосифа священики: оо. монсеньйори — Петро Скриньовський, Стефан Хрепта, Йосиф Прийма, Еміліян Монастирський, канонік Любомир Мудрий та оо. Леон Моско, Омелян Шараневич, Ярослав Шуст, Роман Білецький, Юрій Біньковський, Стефан Пінчак - францісканець; Петро Федорчук і Петро Огірко — декани, як також 93-річний отець-сеньйор Петро Чавс. Були представники й іншонаціональні: оо. Карло Метцомо, італієць; о. Філіпп, словак, та о. Лев Голдейт, німець.

Св. п. о. Йосиф Скульський народився 16-го березня 1893 року у Львові в родині Петра і Анастасії, ур. Антонів, Скульських. В році 1923-му закінчив Львівську Теологічну Семінарію та одружився тоді ж з Марією Редчук. Рукоположений на священика в 1930 році, успішно душпастирював в Україні, в Німеччині, Бразилії й ЗСА. включно зі службою для війська цих держав, за що був нагороджений ранґою полковника та двома золотими, одним срібним та одним бронзовим хрестами, як раніше — залізним хрестом за участь у наших Визвольних Змаганнях 1916 - 1920 рр.

Протягом перебування в Бразилії займався також журналістикою та брав активну участь в українському громадському та культурному житті. Часто дописував до „Свободи".

В останніх місяцях життя, не зважаючи на поступаючу недугу рака, все ще не тратив доброго гумору, як це завжди було його звичкою, і замість для себе — ніс розраду іншим: своїм дотепом, веселим словом, приязним листом чи телефоном до друзів і знайомих. Пам'ять про нього житиме довго в серцях тих, що його знали.

День Матері у 1-му Відділі СУА

Дня 8-го травня ц. р. в Українському Народному Домі в Ню Йорку відбулося традиційне для 1-го Відділу „Свято Матері", що його підготовила виховна референтка Евгенія Вацик.

Голова 11-го Відділу Леся Гой відкриваючи свято, привітала о. Шевчука та представниць з інших Відділів, подала програму свята, та попросила о. Шевчука перевести молитву. Отець Шевчук піснею до Матері Божої започаткував програму свята. Культурно - освітня референтка Лідія Магун відчитала реферат „Українські Матері на сторожі усього рідного".

Світличка 83-го Відділу СУА, під керівництвом учительки Ен Вацик, та опікунки Н. Думи, відіграли сценку „Квіти для Мами". Андрій Сидор та Андрій Стусик деклямували вірш. Відтак Андрій Стусик виконав танок, а Леся Копцьо, Ірена Садляк, Марійка, Галя та Іван Хомуляки деклямували уривки в честь Матері. Андрія на бандурі грав Олесь Фурда.

Під кінець діти світлички відспівали многоліття та роздали квіти своїм рідним, найдорожчим матерям.

Після програми за святочно застеленими столами відбулась гостина, що її приготовила господарська референтка П. Брожина з допомогою членок 1-го Відділу.

Отець Шевчук закрив програму цього великого свята Молитвою.

Михайлина Баран

Літературно-мистецька імпреза в Гартфорді

Гартфорд, Конн. (л ч). — Заходами ініціятивної групи фундації ім. Івана Багряного тут 13-го червня ц. р. у залі Українського Народного Дому відбулася імпозантна імпреза в честь всіх тих літераторів і мистців, які своєю творчістю причинились до розвитку культурних надбань українського народу.

Прибули гості з Бостону й Ню Гейвену та інших довколишніх міст.

Реферат про творчість Івана Багряного написав проф. Д. Кислиця, що, на жаль, не зміг прибути з Канади. Відчитав його і доповнив своїми спогадами проф. М. Воскобійник. Багатогранна творчість І. Багряного, як видатного письменника, поета, політика і державного діяча — це творчість велетенських зусиль борця - гуманіста, яку доповідач оживив перед слухачами.

Інж. Л. Чудовський прочитав реферат про значення літератури на етапах національного відродження та завдання фундації ім. І. Багряного.

У мистецькій частині вечора співачка Лариса Діяк, сопрано, виконала ряд народних пісень, а її сестра Ганна Ранюк продеклямувала „Поему про серце" — Багряного. Музичний супровід довершила молода піяністка Наталка Крейдер. На заклик інж. І. Заковоротного на Фундацію зібрано понад триста долярів.

СИМПОЗІЮМ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

рів, адвокатів, професорів, науковців, мистців, священиків; сьогодні численні українці працюють і на федеральних, стейтових і міських позиціях, співбудуючи американське життя.

Відкривши конференцію, о. д-р М. Войнар передав ведення ранньої сесії д-рові Л. Добрянському, професорові Джорджтавнського університету і голові УККА. Рання сесія симпозіюму тривала від год. 11:30 до год. 1:30 по полудні. З черги проф. д-р Лев Добрянський представив першого доповідача, д-ра М. Яримовича, наукового дорадника Військового Штабу і Адміністрації для Дослідів і Розвитку Енергії.

Д-р Яримович підкреслив значний вклад українських вчених в американську науку і технічний поступ, назвавши декілька імен визначних українців в ділянках стислих наук, а між іншими Тимошенка, Кістяковського, Біланюка і Петришина, і згодом перейшов до теми своєї доповіді: „Проблема енерґетики в сьогоднішній день". Доповідач доводив, що протягом найближчих 60-ти років мусить людство знайти нові ресурси енерґії поза нафтою, якщо воно хоче запобігти серйозній кризі. Нафта — на вичерпанні, її при цьому вживається у величезній скількості, сорок мільйонів бочок денно. Зуживання енерґії росте скоріше, як само населення земної кулі.

Доповідач накреслив такі можливості розвитку нових резерв енерґії і нові поля добування нафти і ґазу, добування нафти з інших елементів, перерібка вугілля (якого маємо досить ще на дві сотні років), нуклеарна енерґія, термо-нуклеарні реактори і соняшне тепло. Щоб могти практично ці можливості використати, треба величезних засобів для ведення наукових дослідів, які в 1975 році досягли 5.3 більйона долярів, хоча не всі ті гроші йдуть на наукові досліди, але й на споріднені потреби. Тут треба і виховувати спільноту, щоб вона ворожо не відносилася до таких дослідів і спроб використання нових джерел енерґетики. Треба, наприклад, поборювати таке явище, як страх перед конструкцією нуклеарних реакторів. На думку доповідача, СССР випередив Америку в пошукуваннях нових енерґетичних можливостей.

Не зважаючи на якнайстаранніші зусилля, не все завжди вдається. Так і було з наступною доповіддю на симпозіюмі. Д-р М. Борецький, високий урядовець Департаменту комерції, якого з черги представив проф. Добрянський, зі своєю темою „Українські економісти в ЗСА" не був ознайомлений. Він не сказав ні де, ні над чим вони працюють, не згадав, що вони зробили, ні що вони написали.

Третім доповідачем, що його представив проф. д-р Л. Добрянський, був проф. д-р В. Трембіцький, дійсний член НТШ і професор Джерзі Ситі коледжу. Д-р Трембіцький говорив на тему: „Українські дипломатичні і консулярні взаємини із ЗСА в роках 1917-1922".

Д-р Трембіцький розпочав із загального накреслення місій і посольств України до чужинних держав і намагання створити там постійні представництва. УНРеспубліку визнали 42 держави і 5 міжнародних організацій. В 1917-1918 році Україна була для Америки вповні „терра інкогніта", що її американські дипломати щойно вивчали на місці, в Києві. Секретар Ленсінґ вважав Україну внутрішньою справою Росії. Страх перед німецьким мілітаризмом з одного боку, коли українців вважалося ґерманофілами, а французьке і американське москвофільство і полонофільство, з другого, не допускали до нав'язання нормальних взаємин між Києвом і Вашінґтоном та визнання УНР З'єднаними Стейтами Америки. В деяких моментах навіть Франція і Англія часом ставилася позитивніше до України як Америка. Держави Антанти наголошували конечність реставрації „статус кво" із 1914 року і змагали до федерації України з Росією Колчака та Денікіна.

Легальні взаємини між ЗСА і УНР існували тільки від 18-го січня до 24-го лютого 1918 року, а поза тим вони були тільки фактичні з огляду на цілість промосковського наставлення державного департаменту. ЗСА інвестували в українську економіку 117 мільйонів золотих рублів, і це була відносно замала сума, щоб могла заважити на українсько-американських відносинах.

Подякувавши доповідачам, д-р Добрянський перевів коротку сесію питань із залі та відповідей доповідачів з метою кращого роз'яснення насвітлених проблем. О год. 2-ій по полудні перервано конференцію з уваги на обідову перекуску.

О год. 3-ій по пол. проф. д-р М. Богатюк, як предсідник, розпочав пообідню сесію наукового симпозіюму. Д-р М. Богатюк — проф. Ле Мойн Коледжу в Сиракюзах і дійсний член НТШ.

Першим доповідачем на пополудневій сесії була п-і д-р Галина Дуда з Гарвардського Наукового Центру. Вона говорила на тему: „Етнічні групи, їхні наукові інституції і плюралістичне виховання в ЗСА". Д-ю Дуда вчить в Ню Полс Коледжі.

Доповідачка ствердила, що в ділянці етнічного шкільництва в ЗСА потрібно нового підходу, щоб зміцнити етнічний його характер і заінтересування ним американського оточення. Багато національностей в Америці, як: німці, поляки, вірмени, греки і китайці творили свої школи, але вони в більшості випадків загибали протягом двох поколінь через неґативне наставлення оточення і брак фондів. Одначе, в 1960-их роках в ЗСА пробудилося заінтересування плюралізмом, прийшли і публічні фонди в допомогу, одначе етнічні школи все ж таки борються із матеріяльними труднощами. Хоч атмосфера стала більше сприємливою для плюралізму і етнічного виховання, то все ж таки в його некористь є брак основних порівняльних студій в тому відношенні, його ізоляційний характер і конечність таки спиратися на приватні фонди спільноти. Ці всі недомагання треба виправити, щоб уможливити для нього кращі перспективи на будуче.

Другим доповідачем пополудневої сесії був о. д-р М. Войнар, заступник голови НТШ, професор канонічного права Католицького Університету Америки, і голова Комісії НТШ для відзначення 200 років ЗСА і 100 років українського поселення на цьому континенті.

Отець д-р Войнар говорив на тему: „Основи Української Католицької Церкви в Америці". Доповідач підкреслив, що на цю тему недавно написано чотири вичерпні докторські дисертації, що доказує глибоке заінтересування нею.

Отець Войнар зазначив, що в основу розвитку Української Католицької Церкви в Америці лягли два найважливіші елементи, а саме, свобода релігії в ЗСА і канонічне право, яке забезпечувало ріст помісних церков. Він розрізнив п'ять етапів цього розвитку: 1) Масова еміґрація українців католиків до Америки, котрі мали законний обов'язок задержати свою помісність, навіть будучи під юрисдикцією латинського єпископату і духовенства: 2) Прихід жонатого священства, яке було спочатку під владою латинського єпископату, хоч львівський митрополит мав над ними найвищу юрисдикцію. 3) Назначення українського католицького єпископа, як генерального вікарія для населення цього обряду (єпископ Ортинський). До того часу українці католики були наражені на дискримінацію і шикани. 4) Встановлення повної єпископської єрархії для Української Католицької Церкви і її повне виключення з-під будь-якої юрисдикції латинського єпископату. 5) Від II Вселенського Ватиканського Собору, відколи вияснено докладніше становище помісних церков і висунено справу та можливість Українського Католицького Патріярхату.

Наступним доповідачем, що його представив модератор пополудневої сесії проф. д-р М. Богатюк, був о. Фред Естачен, секретар митрополичої консисторії Української Православної Церкви в ЗСА і ректор Православної Семінарії в Бавнд Бруку. Він говорив про „Вклад Української Православної Церкви в розвиток української спільноти в ЗСА".

Доповідач ствердив, що перші пришельці з України до Америки прибули головним чином з Галичини та інших західніх районів. Вони були католиками, але через неприятливе становище латинського клеру до уніятів, вони у великому числі перейшли на православ'я. Організовано православні громади, будовано церкви і закладано школи, де задержувалася духова українська єдність з глибокими родинними, моральними і релігійними традиціями.

По Першій світовій війні, втікаючи від большевицького переслідування, прибула православна українська еміґрація зі східніх областей, яка складалася вже із широких мас робітників і селян та інтеліґенції. По Другій світовій війні Українська Православна Церква сильно підкріпилася новими пришельцями. Постали єпископства і митрополія, нові парафії з новими школами, фінансові та інші інституції, культурно-релігійний центр в Бавнд Бруку.

В умовинах матеріялістичного оточення, Українська Православна Церква мусить вести громаду по правильному шляху, тавруючи шкідливість абортів, контролю уродин, збоченість сексуалізму та інші прогріхи модерного життя. Американські принципи свободи, рівности і справедливости у великій мірі допомогли розвиткові УПЦ і уможливили їй зробити великий вклад в американське життя.

Другу частину пополудневої сесії наукової конференції мав перевести д-р М. Чировський, науковий секретар НТШ в Америці, але тому, що він цього не міг зробити через інші зайняття, проф. д-р М. Богатюк згодився продовжувати свою функцію, як модератор симпозіюму, і з черги він представив наступного доповідача, д-р Ірину Петренко-Федишин, професора мистецтва Міського Університету Ню Йорку, яка прочитала доповідь на тему: „Олександер Архипенко і його вплив на модерне різьбарство".

Доповідачка знаменито схарактеризувала скульптурну творчість Архипенка і його великий вплив. Архипенко втікав від і протиставлявся реалізмові. Він черпав надхнення із старинних скитських і орієнтальних скульптурних взорів, вживав геометричних форм упрощених фіґур і переходив до абстрактів. Під впливом кубізму Архипенко розвинув свій оригінальний стиль, уводячи в свою скульптуру легкість порожнього простору, уживання побіч традиційного дерева і каменя інших матеріялів, як скла, плястики і дроту; наголошуючи в своїх різьбах випуклість і вглиблення, та розмальовуючи свої різьби кольорами, що було давно забутою технікою. Він рівнож вживав трьох- і двовимірного підходу і комбінування скульптури зі світляними ефектами. Слов'янські і українські мотиви дуже часті у Архипенковому мистецтві.

Архипенковий вплив на модерне різьбарство величезний; його масово наслідували, вживаючи його нові засоби і методи в скульптурі, хоч були і намагання не признати йому його оригінальности у підході. Це сталося щойно по його смерти.

Архіпенко, як мистець був космополітом і хоч признавався до українства, він тим ні не гордився, ні не вважав цього важливим, будучи, однак захопленим американською свободою і американським поступом.

Проф. мистецтва Варшавської Академії мистець Петро Андрусів був наступним доповідачем, який говорив на тему „Українські мистці-малярі в ЗСА".

Доповідач розпочав доповідь від українських осередків малярського мистецтва на придніпрянських землях і в Галичині, зокрема у Львові, де меценатом його був Митрополит Андрей. Українські малярі навчалися і в чеській Празі, і польській Варшаві, у Парижі та інших мистецьких центрах. Большевицька і нацистська окупації приголомшили розвиток малярської творчости. Вислід Другої світової війни змусив мистців покинути рідні землі. Малярство нациво розвивалося в таборах переселенців.

Згодом найбільше малярів опинилося в ЗСА. Доповідач згадав тут і Архипенка, а з мистців-малярів, Олексу Грищенка, який часто бував в Америці і є тут дуже популярний; Сергія Литвиненка, Миколу Бутовича, Ека, Якова Гніздовського, Святослава Гординського, Михайла Мороза, Петра Холодного, Петра Андрусева і багато-багато інших. В ЗСА зорганізовано товариства мистців, улаштовувано виставки. Українські малярі живуть і діють в інших країнах, співпрацюючи з американськими, які зорганізувалися в Об'єднанні Мистців Українців в Америці (ОМУА). Існують і реґіональні товариства мистців, як наприклад, у Філядельфії. Видаються мистецькі збірники і журнали.

Декотрі з цих українських малярів досягли світового признання, як Гніздовський і Гуцалюк в ЗСА; Курилик в Канаді; Мазепа і Цимбал — в Арґентині, малярі молодшого покоління викладають по американських коледжах і університетах. В Чікаґо постав Український Інститут Модерного Мистецтва. Мистецько - малярська творчість українців в Америці досягла знаменитих розмірів.

Останнім доповідачем на симпозіюмі був д-р О. Соколишин, звичайний член НТШ і сеньйор бібліотекар Бруклинської Публічної Бібліотеки. Він говорив на тему: „Україніка і бібліографія україніки в англійській мові". Доповідач підкреслив, що Україна, мимо своєї 2000-річної культури, є ще маловідома в англомовному світі, через превеликий вплив московщини на світову культуру, початки історії України ще завжди включається до історії московської Росії. Праці Полонської, Чубатого, Пріцака та інші в англійській мові намагаються опрокинути цей фальшивий підхід.

Другий козацький період, краще насвітлений, починаючи із опису Бопляна. Новітня доба української історії і культури, починаючи передусім з Першої світової війни, є вже багатше заступлена в україніці англійською мовою. Англійська література про Україну росте з дня на день.

В Америці УККА, НТШ, УВАН, Гарвардський Інститут, Видавництва Винара, „Зарева", „Прологу", ООЧСУ, „Провидіння", Українського Народного Союзу „Смолоскипу" та інших намагаються заповнити прогалину на полицях бібліотек україніко — англійською мовою. Товариство Українських Бібліотекарів в ЗСА та інші організації влаштовують виставки україніки при різних нагодах і в різних центрах з метою спопуляризування англомовної книги про різні аспекти українського життя. Робиться багато в тому відношенні, однак все ж таки мало, беручи до уваги силу друкованого слова.

Модератор-предсідник, д-р Богатюк, подякувавши доповідачам, знову, як це було і вранці, перевів коротку сесію запитань до поодиноких доповідачів.

Доповіді на обговореному вашінґтонському науковому симпозіюмі були загально на відповідному рівні, насвітливши вклад українців в американське суспільне і культурне життя. Їхня поява друком заходом УККА, під редакцією д-ра В. Душника, назавжди закріпить пам'ять про це, що українці дали Америці.

ДОПОМОЖИ НАМ, БОЖЕ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вложили в ту скарбницю все найкраще, що створив геній українського народу на протязі тисячолітньої історії християнської України.

Нарешті, ми щасливі ствердити, що, за Твоєю допомогою, милий Боже, американські громадяни українського роду не заплямили своє ім'я зрадою Америки або злочинною дією в її суспільному житті й імен їхніх годі знайти в реєстрах злочинців або ворогів американської нації. Допоможи ж нам, Всемилостивий і Всесильний, і надалі бути творчою частиною американської спільноти, щоб цим самим наблизити день з'явлення в Україні й її Вашінґтона, що принесе їй від Тебе новий і праведний закон, як заповів це Твій обранець і післанець, незабутній Тарас Шевченко.

Нехай же благодать Господа нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця і причастя Святого Духа перебуває постійно з усіма нами! Амінь.

Появиться п'ятий том „Студій до історії українців Канади" д-ра М. Марунчака

П'ятий том „Студій до історії українців Канади, — кінцевий том в більшому студійному проєкті УВАН Канади вже вкоротці появиться з таким змістом: Участь українців Канади в закріплюванні української державности в Европі та їхня акція на дипломатичному відтинку, зокрема роля Місії ЗУНР в Канаді, Позичка Народної Оборони, праця д-ра О. Назарука і проф. І. Боберського в справі українського всеоб'єднання в Канаді (Український Центральний Комітет). Іміґраційна політика української спільноти в Канаді після Першої світової війни а в цьому роля д-ра В. Бачинського і проф. І. Боберського та Товариства Опіки й інші.

П'ятий том „Студій до історії українців Канади" д-ра М. Марунчака, подібно як і попередні його чотири томи міститиме документальний додаток матеріялів, що стосуються обговореної доби, в тому матеріяли також з державного архіву Оттави.

Крім цих п'яти томів „Студій до історії українців Канади", д-р М. Марунчак, як відомо, це перший автор великої двотомової загальної „Історії українців Канади" (І-ий том в 1968 р., 467 стор., ІІ-ий том появився в 1974 р. 512 стор.). Він також автор англомовної історії „Де Укреініен Кенедієнс: Е Гісторі", яка появилася у 1970 в одному великому томі (792 сторінки).

Крім цих монументальних праць, з-під пера згаданого автора, появилася низка розвідок, а то й більших дослідних праць про українців в Канаді та діяспорі. Згадати тільки „Українці в СССР поза кордонами УРСР", „Українці в Румунії, Чехо-Словаччині, Польщі, Югославії", „В зустрічі з українськими піонерами Алберти", „Канадська Теребовля", „За незалежність Української Церкви в Канаді" та інші.

Всі ці видання можна набути в канцелярії УВАН Канади або в українських книгарнях.

Інф. УВАН

Візита французького президента до Англії не принесла великого успіху

Лондон, Англія. — Перша візита французького президента до Великобританії після 16-річної перерви, закінчилась тут в четвер, 24-го червня ц. р., тільки обопільними заявами обидвох сторін про конечність поширеної співпраці на політичному, економічному і культурному відтинках, але без підписання якихнебудь договорів чи зобов'язань між Францією і Великобританією. Однак обидві сторони, за посередництвом окремо покликаної комісії, завданням якої є випрацювати форми поширеної співпраці між двома країнами, висловили переконання про конечність такої співпраці і вже це саме робить візиту французького президента Валері Жіскара д'Естена успішною. Одним з досягнень треба вважати домовленість президента Франції і прем'єр-міністра Джеймса Каллягана, що вони зустрічатимуться кожного року на переміну у Франції і Англії для обміркування загальної світової ситуації і обговорення тих проблем, які мають пряме відношення до обидвох країн. Перша така зустріч мала б відбутись вже цієї осені, коли Великобританія перебирає на себе керівництво над Европейським Економічним Ринком. Вже саме привітання Жіскара д'Естена на залізничній станції королевою Єлисаветою II і гала прийняття, влаштоване в королівському палаці з участю британських політиків, парляментаристів і дипломатичного корпусу, вказує на те, що Британії залежить на відновленні добросусідських відносин між Францією і Британією.

Храмове свято в Ірвінґтоні

Дня 13-го червня ц. р. українська православна парафія св. Тройці в Ірвінгтоні влаштувала храмове свято св. Тройці. Вже з самого початку Богослуження, церкву вщерть наповнили члени парафії та гості з сусідніх церков, а головно з церкви Вознесіння з Мейплвуду.

Настоятель парафії о. митрат д-р Юрій Шумовський в сослуженні з о. протодияконом Володимиром Поліщуком, голос і побожне служіння якого чарує кожного присутнього в церкві, — урочисто відправили св. Літургію, Вечірню з читанням належних святочних молитов.

Знаменитий хор св. Троїцької Церкви ім. Бортнянського, під проводом маестра церковних співів інж. Д. Олійника, в побільшеному складі, урочисто і по-мистецьки відспівав Богослуження та многоліття Владиці, Митрополиту, Єпископату УПЦ, Американській державі, Матері нашій Україні, настоятелю, пані-матці, церковному урядові, сестрицтву, хорові, дириґентові та всім присутнім. Церква була переповнена людьми та оздоблена зеленню, живими квітами та чудовим співом і молитвою, що створювало побожний та святочний настрій.

На парафіяльному обіді, котрий відбувся зараз же після Богослуження, присутніх було понад 200 осіб. Кілька столів зайняли виключно гості — члени мейплвудської парафії св. Вознесіння на чолі з їхнім настоятелем о. Іваном Наконечним та пані - маткою.

Під час святочного обіду, який протягався досить довго, промовляли голови парафіяльних урядів обох парафій. Б. Процюк та інж. Л. Гусак. У своїх промовах вони підкреслили велике значення порозуміння, співпраці та єдности членів обох сусідніх парафій у вихованню дітей та молоді та в організації спільних церковних чи культурно - освітніх імпрез. Отець Іван Наконечний та о. декан Богдан Желехівський звернули увагу присутніх на розбудову парафіяльного життя і праці в парафії св. Тройці під керівництвом настоятеля о. д-ра Ю. Шумовського та нового тут парафіяльного уряду над організацією церковно - релігійного, господарчого та культурно-освітнього життя парафії, над організацією прекрасного хору завдяки мистецькій праці інж. Д. Олійника, закликаючи членів парафії св. Тройці до ще більшої праці над розквітом хоча маленької численно парафії, проте міцно об'єднаної і жертвенної. „Треба вірити", — у своїй проповіді сказав о. митрат Ю. Шумовський, що — Дух Святий, що зійшов на св. Апостолів у цей день, — об'єднає усіх нас під єдиним символом Христа, національного нашого прапора і герба в одну спільну Христову і національну громаду на шляху до спасіння наших душ та у визвольній боротьбі за незалежність і волю нашої Батьківщини".

Під час обіду присутні мали змогу прослухати мистецьку частину. Відомий співак, бас - баритон о. М. Чалий при акомпаньяменті молодого музиколога Івана Черевути, прекрасно виконав кілька українських пісень. Присутні побачили виступ молодих красунь з СУМА, осередку Нюарк, з керівником мистецьких імпрез Іванною Кононів. Цей сумівський Ансамбль співу і танцю виконав по - мистецьки українські пісні і танці, відображуючи „Вечір в Україні". Авторка цієї інсценізації І. Кононів своїм сантиментальним мелодійним співом та деклямацією, як і її актори, до глибини душі зворушили присутніх, оплески яких не вщухали.

Численні промови, в котрих підкреслювалась єдність та співпраця поміж православними і не-православними українськими парафіями, свідчили про зрозуміння і потребу співпраці українського громадянства на еміграції у всіх галузях та напрямах нашого життя в досягненню спільної і єдиної релігійно - державницької і національної мети. На церковній імпрезі в церкві св. Тройці була приємна релігійно - національна атмосфера. В цей день приявні пожертвували на храм св. Тройці понад 1,000 дол.

о. д-р Ю. Шумовський

ЗІСТАВЛЕННЯ ДАТКІВ

до 31 березня 1976 р. в канадських долярах на фонд

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Енциклопедії Українознавства НТШ у Сарселі,

деклярованих з нагоди зустрічі проф. д-ра Володимира КУБІЙОВИЧА, головного редактора ЕУ, і його найближчого співробітника, д-ра Атанаса ФІГОЛЯ, з українським громадянством Торонта в суботу, 8-го листопада 1975 р. Біля прізвищ жертводавців подаємо в дужках, скільки вже заплачено з деклярованої квоти, а також загальну суму фундації (від $500 до $999) чи меценатства (від $1,000 вгору) разом з попередньо вже вплаченими датками.

1. Винницькі Остап і Наталія (2,500) ---- 5,000
2. Вігуси Мирослав Б. і Марія у пам'ять брата, бл. п. Тураша Мирослава, 1,000; батька, бл. п. Вігуса Петра, 1,000, і бл. п. друзів, полк. Долинського Романа, пор. д-ра Ортинського Любомира, пор. Гандзюка Богдана і хор. д-ра Перожинського Анатоля 500, досі разом 2,625 (1,000) ---- 2,500
3. Свято-Миколаївська Кредитівка, досі разом 3,700, (1,000) ---- 2,500
4. Із завіщання бл. п. Юрія Гарасимова в пам'ять батька, д-ра Андрія, і братів, д-ра Олександра, д-ра Богдана і дир. Романа ---- 2,000
5. Комітет Українських Комбатантських Організацій у Торонті, прибуток із вечерниць у листопаді 1975 р. 1,710
6. Гриник Володимир (339) ---- 1,500
7. Фірма „Аккюрат Вілдерс" (Яцик Петро і Вігус Мирослав), досі разом 5,500 ---- 1,315
8. Федчуки Богдан і Стефанія, досі разом 1,100 ---- 1,050
9. Данкович Андрій ---- 1,030
10. по $1,000: д-р Вулак Степан, Грицишин Корнило (Брентфорд), д-р Данилів Юрій, Дубики Василь і Марія, Закидальська Наталія (досі разом 1,141), Івасикові Мирослав і Олеся, Клюб Українських Професіоналістів і Підприємців (500), Кредитова С-ка „Будучність" (досі разом 2,750), Українська Кредитова С-ка при УНО (досі разом 4,350), Кредитова С-ка „Союз", Курилові Дмитро і Анна (Судбури), Мартиновичі Іван і Ярослава (Фльоріда), Пелехи д-р Юліян і Надія (200), Українська Гуртівня ЮВІЕЙ, Саламони інж. Василь і Галина в пам'ять батька, Нестора Саламона, Шкільники Ілля і Павлина; усі разом ---- 16,000
11. Синишини Богдан і Орися, досі разом 1,000 ---- 900
12. Хоростіль Ярослав у пам'ять дружини, бл. п. Ольги, і її сестри, бл. п. Марії Ташіонас, досі разом 1,000 ---- 750
13. Бойки д-р Осип і Галина, досі разом 1,000 ---- 650
14. Пітюра Михайло ---- 550
15. по $500: д-р Антоневич Данило (Ошава), Іванусеві інж. Ярослав і Іванна (Едмонтон), у пам'ять бл. п. брата пані Іванусів, д-р Кос Віра в пам'ять чоловіка, бл. п. інж. Коса Михайла, Костюки Роман і Анна, Крамарчуки Богдан і Марія, Кредитова С-ка при Церкві Покрова Пресв. Богородиці (досі разом 1,675), мґр. Мармаш Люба в пам'ять пропавшого без вістки при кінці 2-ої світової війни чоловіка, д-ра Романа Мармаша, Пластова Крамниця „Плай" (досі разом 1,000), інж. Тарнавський Омелян, у пам'ять батьків Богданни з Глібовицьких і бл. п. о. Якова Тарнавського (100), мґр. Федорів Василь (досі разом 1,500); усі разом ---- 5,000
16. Шафранюки Михайло й Ярослава, досі разом 1,000 400
17. Тарнавські інж. Омелян і Олександра, досі разом 500 ---- 363
18. по $300: Кіш Пластунок при Пластовій Станиці в Торонті (доповнення до 12,000), Піцюра Степан, Слободян Ярослав, Тисяк Роман і Скоцень Олександер; усі разом ---- 1,200
19. інж. Гамула Петро — збірка на новосіллі: $30 інж. П. Гамула, В. Скорупський $20, по $10: інж. Я. Базюк, В. Бурак, інж. С. Гамула, інж. Е. Дуткевич, інж. О. Іванусів, інж. М. Коростіль, д-р Ю. Курис, інж. В. Луців, д-р Л. Литвин, мґр. В. Максимець, В. Марко, інж. В. Мороз, інж. Б. Підгайний, інж. Б. Яців, інж. Р. Романчукевич, д-р В. Сірський, інж. Я. Соколик, П. Шкільник, інж. Н. Чорний, по $5: інж. Р. Бенеш, інж. П. Вубела, інж. В. Ковалик, інж. І. Дейчаківська, інж. І. Березовський, інж. М. Кміт, інж. Т. Трусевич; усі разом ---- 235
20. Головата Юлія і діти, в пам'ять чоловіка і батька, бл. п. Петра Головатого, досі разом 1,118 ---- 250
21. по $200: Боечко Ольга, Ісаєві д-р Всеволод і Христина, Коземчуки Василь і Марія, Павич Юрій, мґр. Ракочий Роман, Реплянські Григорій і Марія, досі разом 306, Український Центр (Лондон), Церква Успіння Пресв. Богородиці, Міссіссаґа, Онтаріо; усі разом ---- 1,600
22. Пластова Станиця Вінніпеґ, збірка (91 + 71.25) 162
23. Марущаки інж. Дмитро і мґр. Марія, досі разом 300 150
24. по $100: д-р Баб'як Володимир, Ст. Томас, Боднарук Лідія, Братство Українців Католиків при Парафії св. о. Миколая, Вугелі Андрій і Галина, інж. Вацик Василь, Вериги мґр. Василь і Оксана, Голод Харитя, Гембатюк Осип, Впр. владика Микола Дебрин (Лондон), Зазуляк Стефанія, о. Заяць Андрій (Вінніпеґозіс, Манітоба), Зіневич Володимир, Австралія, Ковальчуки Іван і Олександра, Когут Марія, у п'яту річницю смерти мужа, бл. п. Тараса, Колісники Роман і Галина, Кредитова С-ка „Вільна Українська Громада", Кредитова С-ка при Парафії св. свм. Йосафата, мґр. Кузь Володимир, досі разом 200, Мацькові д-р Володимир і Богданна, Мікруш Антін, інж. Селешко Михайло, д-р Моспанюк Антін, Падики Іван і Ольга, Сірські д-р Василь і Одарка (Ватерлю, Онтаріо), Сокольські д-р Остап і Зоряна, Сторощуки д-р Роман і Мирослава, Ошава, Студентська Громада (Гамільтон), зібрав Чолкан Євген, Чупринди Василь і Павлина, Шостак Іван, Шиманські д-р Григорій і Ірина, Щур Орест (Лондон, Онтаріо); усі разом ---- 3,100
25. Митка Михайло ---- 75
26. Ясінські Петро і Ольга ---- 60
27. по $50: Вергановські інж. Ярослав і Віра, мґр. Винників Дарія (досі разом 150), Ганьківські інж. Аскольд і Рома (досі разом 150), Кудли Петро і Марія, Рибаки Володимир і Іванна, Смеречинські Марко і Уляна, д-р Федина Андрій, Хархаліси Микола і Ярослава, Шостак Іван; усі разом ---- 450
28. Хархаліс Параскевія, в пам'ять брата Осипа Хархаліса ---- 30
29. по $25: Вігус Катря, Вінтоняк Люба, Галка О., інж. Дуткевич Євген, інж. Друневич В. (Ст. Кетеринс), Зобнів Віра, Каламунецькі Степан і Дарія, Кредитова С-ка у Віндзорі, Лещишини Микола і Юрія, інж. Луців Володимир, Однороги мґр. Василь і Ярослава, Петришин Василина, Романко Мирослав, Смеречинський Андрій, Смеречинська Христина, Фіткаш Михайло, Хараки Андрій і Стефанія; усі разом ---- 425
30. по $20: проф. Бабич Адам, Гриневич Олекса, Клюфас Микола, д-р Трохименко Марта; усі разом ---- 80
31. Михайлюки інж. Дмитро і Євдокія ---- 15
32. по $10: Ващук Борис, Винницька Ярослава, Ліщина Л., Луцька Орися, Н. Н., Фреськів Дмитро, Цьвях Семен, Шкільний Павло; усі разом ---- 80
33. Градовський Е. ---- 5

Разом задеклярувано ---- **$51,135**
Чистий прибуток із зустрічі 8. XI. 1975 ---- **$ 6,009**
Разом увесь прибуток ---- **$57,144**
З поданих повище декларацій залишається ще до вирівняння ---- $ 9,461

34. **ВЕНЕСУЕЛЯ — збірка інж. Федора Якимця:** Припхани д-р Роман і Едельміра — $108.50, по $100: Якимці інж. Федір і Віра, д-р Андрій Якимець, по $50: інж. Юрій Якимець, Жизневські інж. Юліян і Леся, Покінські інж. Богдан і Ельвіра, Н. Н. жертводавець, Кондратюк Степан — $30, о. д-р Блажейовський Дмитро — $25; усі разом ---- 563
35. **ДАТКИ „ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛИ" таких громадян:**

1. бл. п. О. Максимів (в річницю смерти) Нагніти Дарія і Іван ---- 10
2. бл. п. В. Ф. ЛЕНЧИЦЬКИЙ, Венесуеля: інж. Ф. Якимець — 100, інж. Ю. Жизневський — 23.20, д-р Р. Припхан — 23.20, о. прот. Лотоцький — 18.60, Келечіч М. — 11.60, проф. А. Оліський — 11.60, Бондаренко П. — 4.65, Тимофіїв Г. — 2.35; усі разом ---- 195
3. бл. п. О. Бойчук (у першу річн. смерти): по $10: Дячишин Д. (Боффало), Шпак С. (Гамільтон), Гусаревич І., Гусаревич В., Татарин М., Гузан Я. Мурашка О., Семенишин А.; усі разом ---- 80
4. бл. п. Калитовський Теодор: Стахові Роман і Теофіля ---- 50
5. бл. п. Гарасимів Юрій: по $50: д-р Залізняк М. з родиною, Валущак Н. з родиною, по $25: Велендяки Л. і М., Д. Чижик з родиною, Шафранюк, М., Чолкан Р. — $20, по $10: Малярчини М. і К., Мацелюк Д., М. Сухар і А. Філь, по $5: Зеленюк А., Вігус К., Беднарський В.; усі разом ---- 240
6. бл. п. мґр. Іванка Медвідська з Глібовичів: по $20: мґр. Кальба В. і О., Яцеви П. і Л., по $10: Закидальська Н.; усі разом ---- 50
7. бл. п. Павликовська Ірина: Луцька О. ---- 10
8. бл. п. Бачинська І.: Луцька О. ---- 10
9. бл. п. інж. П'ясецький Юрій: мґр. Мармаш Л. — 20, інж. Тарнавський С. — $10; разом ---- 30
10. бл. п. Микитчук Степан: д-р Зазуля Р. — $100, Боєчко О. — $15, по $10: Вонк Г., Зазуля А., ред. Солонинка В. і М., Закидальська Н., Ясінська О., інж. Смеречинський О., д-р Малецький М., проф. д-р Віланюк П. і М., мґр. Микитчук К., Антонович В., Головаті Г. і Н., по $5: Потічний Я., Головата-Рожелюк Г.; усі раом ---- 235
11. бл. п. Левицький Василь-Софронів: Вергановські інж. Ярослав і Віра ---- 50
12. бл. п. проф. Залеський Тадей, Трентон: Шанковські проф. Л. і М. — $75, Негребецькі д-р С. О. і Хр. — $60, Онишкевичі інж. В. і Н. — $50, по $25: Шипиляві Хр. і В., Ружицька Р., по $20: Стасюки Л. і М., Віланюк-Дудаш М., Левицький І.; Батьківський Комітет Школи українознавства при Українському Народному Домі у Трентоні — $15, по $10: проф. Залеський О., Храплива Є., Костюки мґр. І. і Г., Дибайло Ц., Крупи д-р Т. та Л., Щурі мґр. Л. і О., інсп. Мельничук М., Купчинська М., Онишкевичі Л., Б. і Вс., д-р П. Віланюк, інсп. Левицький Р., по $5: Рудь Т., Веремієнко М., д-р Сендзік Т., Падох В., Бриґідер І.; усі разом ---- 445
13. бл. п. Білас Ярослав, Коговз, ЗСА: по $20: Вінтоняк Л., Вунецька О., дир. Куцій В., Рошко С., по $10: Закидальська Н., Гошуляк М., Ясінська О.; усі разом ---- 110
14. бл. п. Дрозд Степан: Сосновська Оксана ---- 50

Разом „ДАТКИ ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛИ" ---- **$ 1,565**

- Від імені Осередку НТШ — Сарсель у Франції і від імені Управи Патронату в Торонті **складаємо нашу найщирішу подяку всій нашій жертовній громадськості,** а зокрема організаторам 19-ти зустрічів, які відбулися восени 1975 р. в Канаді і ЗСА, за їхні старання, труди і фінансову допомогу з метою уможливити нашим науковцям здійснити закінчення гаслової ЕУ, того важливого наукового твору, який назавжди залишиться документом нашої незфальшованої правди про Україну. **Також дякуємо нашій українській пресі і нашим радіопрограмам у ЗСА і Канаді** за вмілу і майже безкоштовну підтримку нашої збіркової акції на потреби Енциклопедії Українознавства доцільною і успішною пропаґандою.
- **Усіх фундаторів** (з датками від $500 до $999) **і меценатів** (з датками від $1,000 вгору), як індивідуальних, так і організації, **просимо прислати нам якнайскоріше свої короткі життєписи чи історії організацій і установ,** як також відповідні знімки (виразні, чорно-білі) для поміщення у бюлетені п. н. „Вісті із Сарселю", а також окремо в додатку до 8-го тому ЕУ/2.
- **Про цілість** проведеної в Канаді і ЗСА восени 1975 р. збірки на потреби ЕУ буде звідомлення у найближчому числі (ч. 17) бюлетеню **„Вісті із Сарселю"**, що вкоротці появиться друком.
- **Дальші датки** на фонд Енциклопедії Українознавства НТШ **просимо посилати** на адресу Патронату НТШ-Сарсель у Торонті: **PATRONAT NTSH, c/o Mr. E. F. BORYS, 16 BRACONDALE HILL RD., TORONTO, ONT., CANADA M6G 3P4.**

Торонто, 31 березня 1976 р.

УПРАВА ПАТРОНАТУ НТШ — Сарсель у Торонті